

บทที่ 4

องค์กรและ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ

องค์กรทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การทำงานของระบบเศรษฐกิจ

องค์กรและ
 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจ หมายถึง เป็นกลุ่มของหน่วยเศรษฐกิจหลาย ๆ หน่วยที่มีการประกอบกิจกรรมหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันทางด้านเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะ เป็นทางตรงหรือทางอ้อม

- **องค์กรเศรษฐกิจ** คือ หน่วยเศรษฐกิจที่เป็นส่วนประกอบย่อยของระบบเศรษฐกิจ
- หน่วย/องค์กรเศรษฐกิจ ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (การผลิต การแลกเปลี่ยน การบริโภค) ที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกัน
- ในแบบจำลองอย่างง่าย องค์กรเศรษฐกิจประกอบด้วย :
 - 1.ครัวเรือน
 - 2.ธุรกิจ

หน่วยครัวเรือน (Household Unit)

- เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่ย่อยที่สุด
- สมาชิกของครัวเรือนอาจมีคนเดียวหรือมากกว่าและไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดก็ได้ครัวเรือนจึงต่างจากครอบครัว
- โดยทั่วไปครัวเรือนมี 4 ประเภท
 - ครัวเรือนปกติ
 - ครัวเรือนที่เป็นหม้าย
 - ครัวเรือนเดี่ยว
 - ครัวเรือนที่มีสมาชิก 2 คนขึ้นไปแต่ไม่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือด

บทบาททางเศรษฐกิจของครัวเรือน

5

- ต้องการใช้จ่ายเงินค่าบริการเพื่ออุปโภคบริโภค → ผู้บริโภค
- นำปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ (ที่ดิน, แรงงาน, ทุน, ผู้ประกอบการ) ให้ผู้ผลิต เพื่อผลิตเป็นสินค้าหรือบริการ → เจ้าของปัจจัยการผลิต

พฤติกรรมของครัวเรือน

ในฐานะผู้บริโภค เป้าหมายคือความพึงพอใจและอรรถประโยชน์สูงสุดภายใต้รายได้ที่มี

- **อรรถประโยชน์ (Utility)** หมายถึง ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าและบริการ

หน่วยธุรกิจ (Business/Firm unit)

6

- เป็นหน่วยธุรกิจที่ผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อเสนอขาย

พฤติกรรมของหน่วยธุรกิจ

ในฐานะผู้ผลิต ผู้ขาย มีเป้าหมายคือแสวงหากำไรสูงสุด

รูปแบบขององค์กรธุรกิจในไทย 5 ลักษณะ

1. กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship)

เจ้าของคนเดียวควบคุมบริหารกิจการ รับผิดชอบผลกำไรขาดทุนทั้งหมด มักเป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้เงินลงทุนน้อย เช่น ร้านขายของชำ ร้านก๋วยเตี๋ยว ขายของออนไลน์ อุตสาหกรรมในครัวเรือน การทำเกษตรขนาดเล็ก เป็นต้น

2. ห้างหุ้นส่วน (Partnership)

บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป รับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินกิจการลงทุนร่วมกัน แบ่งกำไร/ร่วมเฉลี่ยขาดทุน

2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Ordinary Partnership)

ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมดโดยไม่จำกัดจำนวน

2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

มีหุ้นส่วน 2 แบบ : หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบเพียงเท่าจำนวนเงินที่รับว่าจะลงทุน กับหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบในหนี้สิน

3. บริษัทจำกัด (Company Limited)

ตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้น แต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่าๆกัน ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ถือ และมีสิทธิออกเสียงตามสัดส่วนหุ้นที่ถือ

การจัดตั้งต้องมีผู้เริ่มก่อการตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เพื่อจดทะเบียนบริษัทจำกัด

ตั้งแต่วันที่ 7 ก.พ.2566 เป็นต้นไป ได้มีแก้ไขกฎหมายให้การจดทะเบียนบริษัทมีผู้เริ่มก่อการตั้งแต่ 2 คนได้

3.1 บริษัทส่วนบุคคล (Private Company)

หุ้นอยู่ในมือเจ้าของและผู้ถือหุ้นไม่กี่ราย

3.2 บริษัทมหาชน (Public company)

มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป สามารถนำหุ้นเสนอขายเป็นการทั่วไปได้*

* (ขออนุญาต ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ หากต้องการขายในตลาดหลักทรัพย์)

4. สหกรณ์ (Building Society/Cooperative)

องค์กรที่สมาชิกร่วมมือกันเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มี 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ สหกรณ์เครดิตยูเนียน

5. รัฐวิสาหกิจ (State-owned Enterprises : SOEs)

องค์กรที่รัฐบาลเป็นเจ้าของหรือถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 50 เช่น

The Government Lottery Office

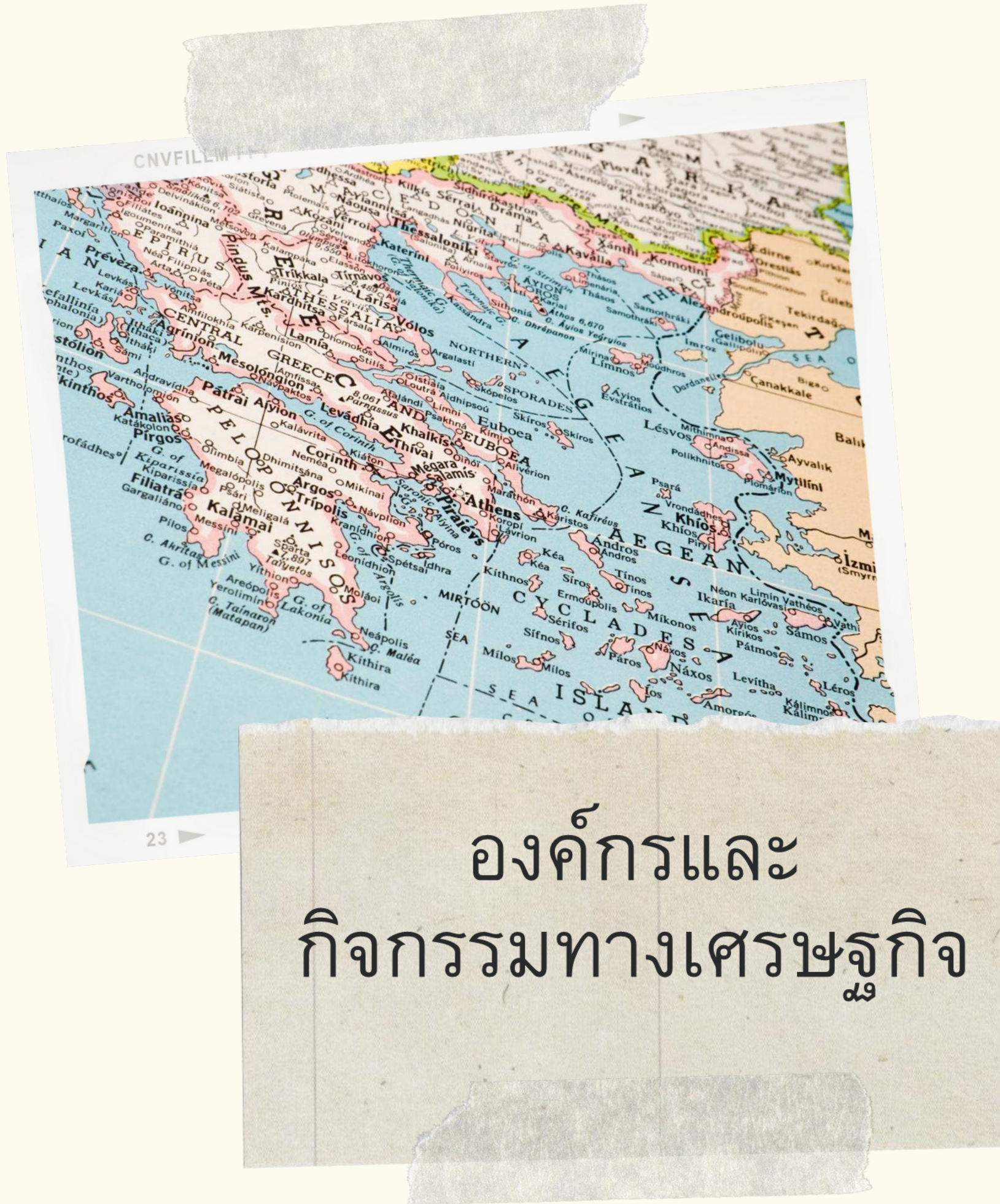
หัวข้อ

องค์กรทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การทำงานของระบบเศรษฐกิจ

องค์กรและ
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การบริโภค (Consumption)

การใช้สินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการ
และทำให้เกิดความพึงพอใจ

- คราวเรือนใช้จ่ายเพื่อการบริโภคให้เกิดความพอใจ
สูงสุดภายใต้ข้อจำกัดของรายได้
- **อุปสงค์ (Demand)** หมายถึง ความต้องการที่จะซื้อ
และความสามารถในการซื้อสินค้าและบริการในขณะ
ใดขณะหนึ่ง ณ ระดับราคาที่กำหนด

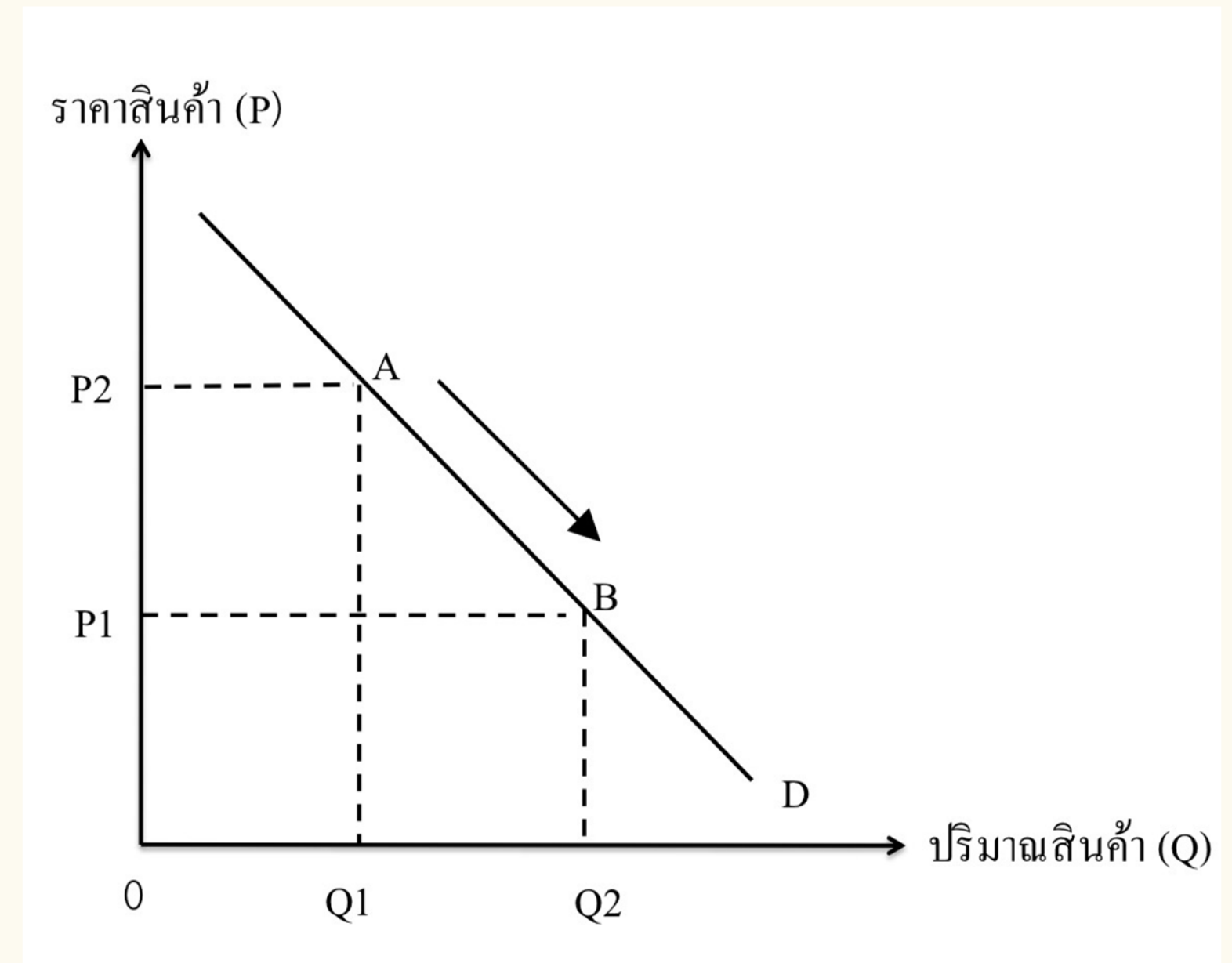
กฎของอุปสงค์ (Law of Demand)

เป็นกฎที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้า
กับปริมาณความต้องการซื้อ (อุปสงค์) สินค้านั้น

"ปริมาณความต้องการซื้อจะแปรผกผันกับราคา"

เมื่อราคาสินค้าหรือบริการสูงขึ้น จำนวนสินค้า
หรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการซื้อก็จะลดลง

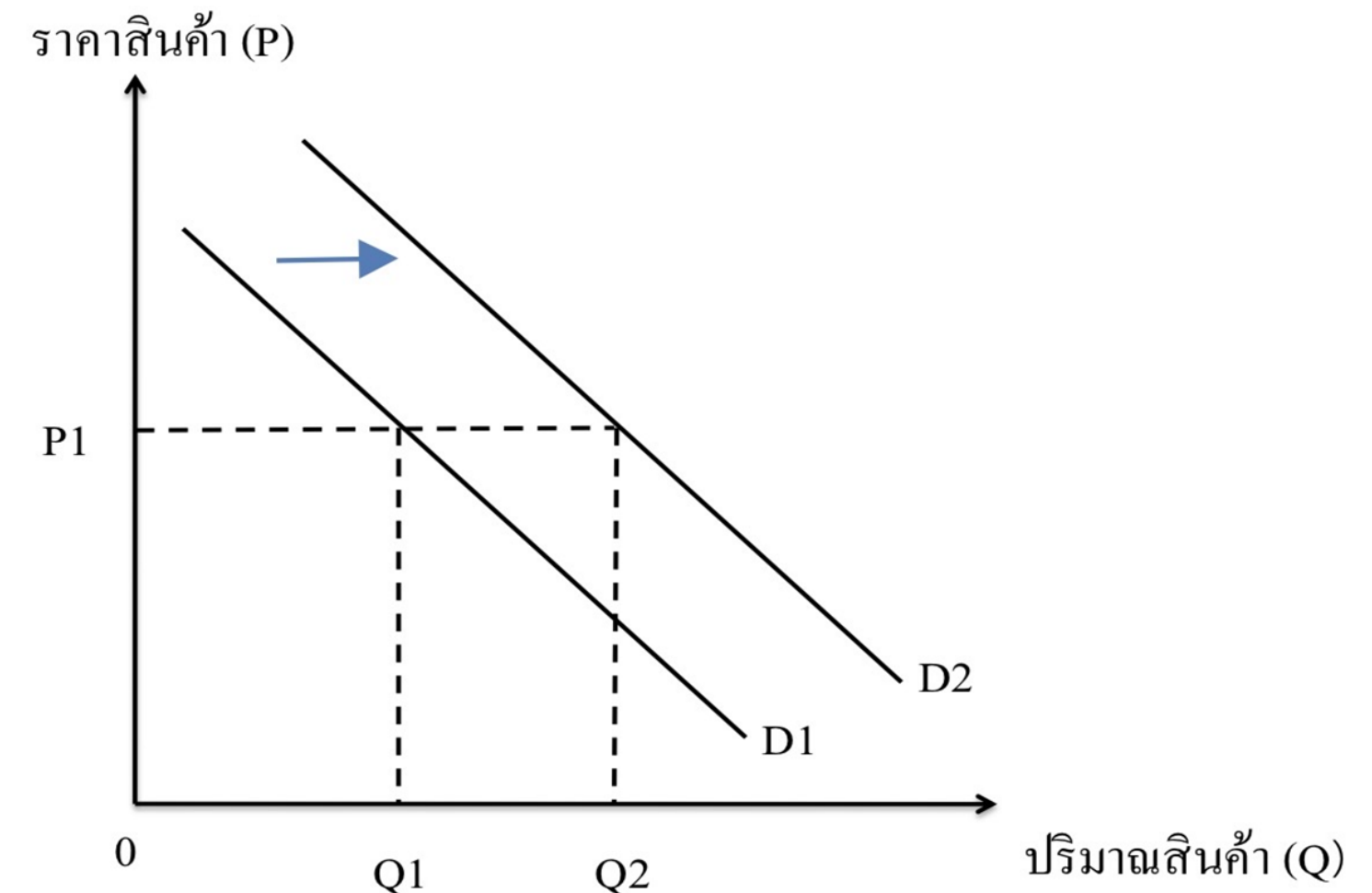
เมื่อราคาสินค้าหรือบริการลดลง จำนวนสินค้า
หรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการซื้อก็จะเพิ่มขึ้น

ปัจจัยอื่น ๆ ที่กระทบกับอุปสงค์ที่ไม่ใช้ราคา

การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์ (Change in Demand) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความต้องการซื้อสินค้าโดยที่ราคาสินค้าไม่เปลี่ยนแปลง แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงในตัวปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดความต้องการซื้อที่เคยกำหนดให้คงที่ ทำให้เส้นอุปสงค์เปลี่ยนไปทั้งเส้น โดยเคลื่อนไปทางขวาหรือทางซ้ายของเส้นอุปสงค์เส้นเดิมแล้วแต่กรณี เช่น

รายได้เพิ่มสูงขึ้น รสนิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนมานิยมสินค้าชนิดนี้มากขึ้น ทำให้ความต้องการซื้อของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นในทุกระดับราคา (เส้นอุปสงค์ขยับไปทางขวามือ) เป็นต้น

การผลิต (Production)

เป็นการใช้ปัจจัยการผลิตวัตถุดิบมาผลิตสินค้าบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

- ผู้ผลิตธุรกิจแสวงหากำไรสูงสุดภายใต้เงื่อนไขด้านต้นทุนเทคโนโลยีการผลิต
- อุปทาน (Supply) หมายถึง ความต้องการเสนอขายสินค้าหรือบริการที่ผู้ผลิตยินดีเสนอขายและสามารถจัดหามาขายได้ในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับราคาที่กำหนด

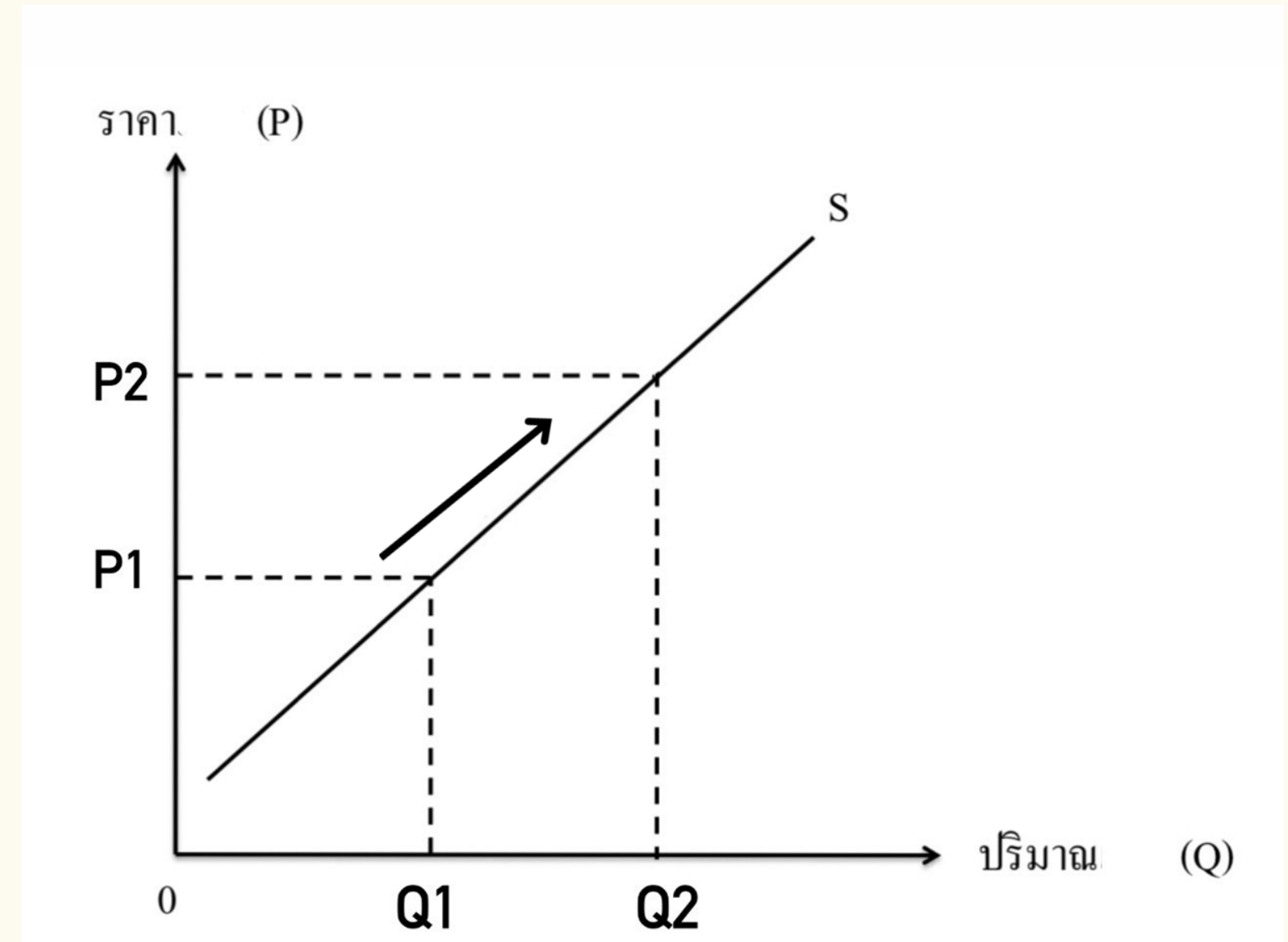
กฎของอุปทาน (Law of Supply)

เป็นกฎที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณ
การเสนอขาย (อุปทาน) สินค้าหรือบริการนั้น

“ปริมาณความต้องการขายและราคามีความสัมพันธ์ใน
ทิศทางเดียวกัน”

เมื่อราคาสินค้าหรือบริการสูงขึ้น ผู้ผลิต/ผู้ขายจะ
เพิ่มปริมาณการเสนอขายสินค้าหรือบริการนั้น

ในทางตรงกันข้าม เมื่อราคาสินค้าลดลง ปริมาณการ
เสนอขายจากผู้ผลิต/ผู้ขายจะลดลง

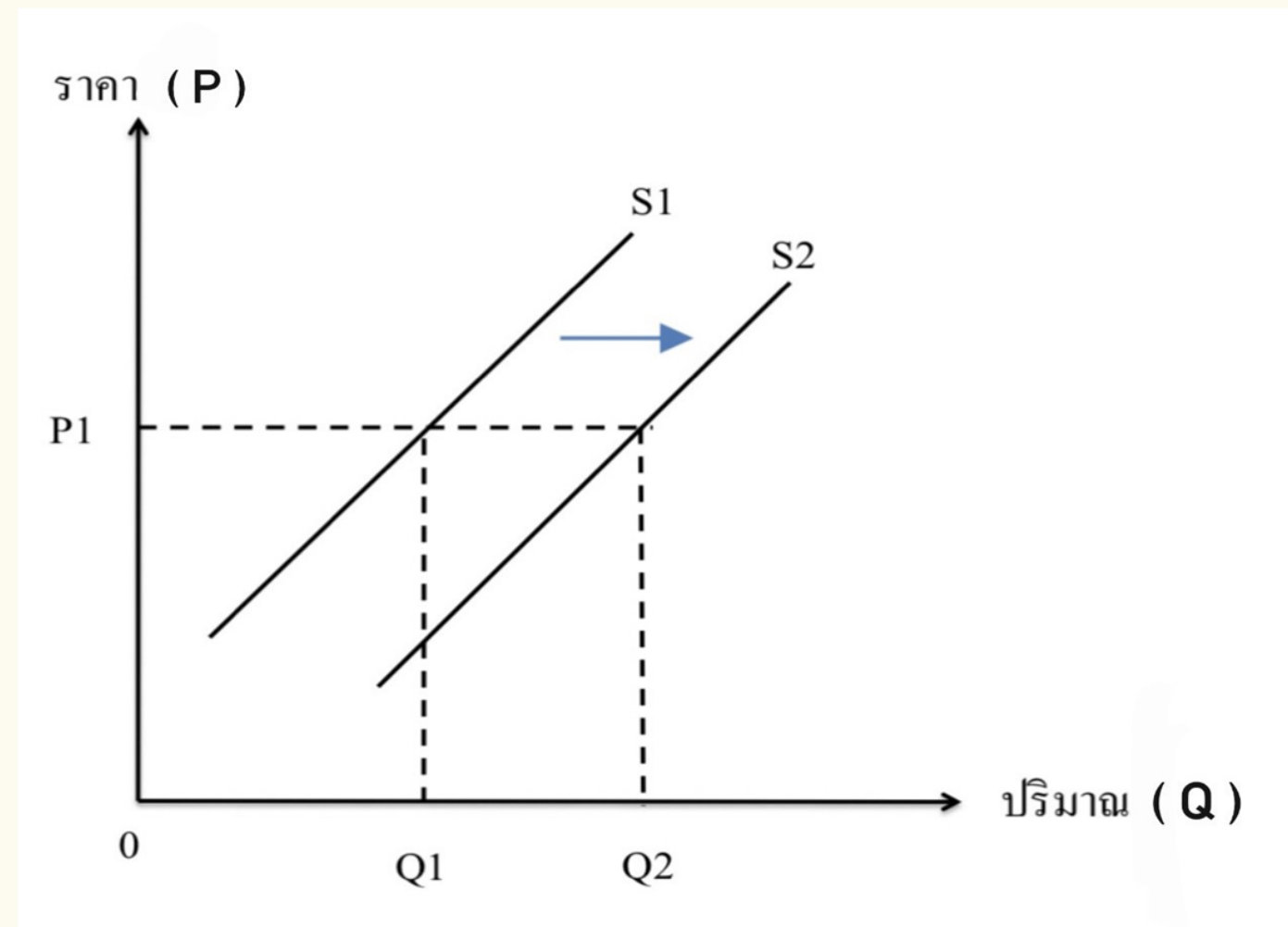

ปัจจัยอื่น ๆ ที่กระทบกับอุปทานที่ไม่ใช้ราคา

การเปลี่ยนแปลงระดับอุปทาน (Change in Supply) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความต้องการเสนอขายสินค้า จากการเปลี่ยนแปลงในตัวปัจจัยอื่น ๆ ที่เดิมสมมติให้คงที่ โดยที่ระดับราคาสินค้าไม่เปลี่ยนแปลง ในกรณีนี้เส้นอุปทานจะย้ายเส้น โดยอาจเคลื่อนไปทางขวาหรือทางซ้ายของเส้นอุปทานเดิม เช่น

ราคาปัจจัยการผลิตและวัตถุดิบลดลง
หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ช่วยลดต้นทุน
ทำให้เส้นอุปทานขยับไปทางขวามือ

แต่กรณีเกิดภัยแล้งหรือโรคระบาด
ทำให้ปริมาณการผลิตลดลงในทุก ๆ ระดับราคา
เส้นอุปทานจะขยับไปทางซ้ายมือ

การแลกเปลี่ยน (Exchange)

การแลกเปลี่ยน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยที่ผู้ผลิตเสนอขายสินค้าที่ระดับราคาต่าง ๆ ในขณะที่ผู้บริโภคเสนอซื้อสินค้าและบริการที่ระดับราคาต่าง ๆ เมื่อราคาถูกใจทั้ง 2 ฝ่าย ก็จะมีการแลกเปลี่ยนสินค้า ในทำนองเดียวกัน เมื่อผู้ผลิตได้เงินค่าสินค้า ผู้ผลิต ได้เงินค่าสินค้าก็จะเสนอซื้อปัจจัยการผลิตที่ระดับราคาต่าง ๆ ในขณะที่ครัวเรือนเสนอขายปัจจัยการผลิตที่ระดับราคาต่าง ๆ เมื่อราคาปัจจัยการผลิตถูกใจทั้งสองฝ่าย จะมีการแลกเปลี่ยน ผู้ผลิตได้ปัจจัยการผลิตครัวเรือนได้รายได้หรือผลตอบแทนจากปัจจัยการผลิต

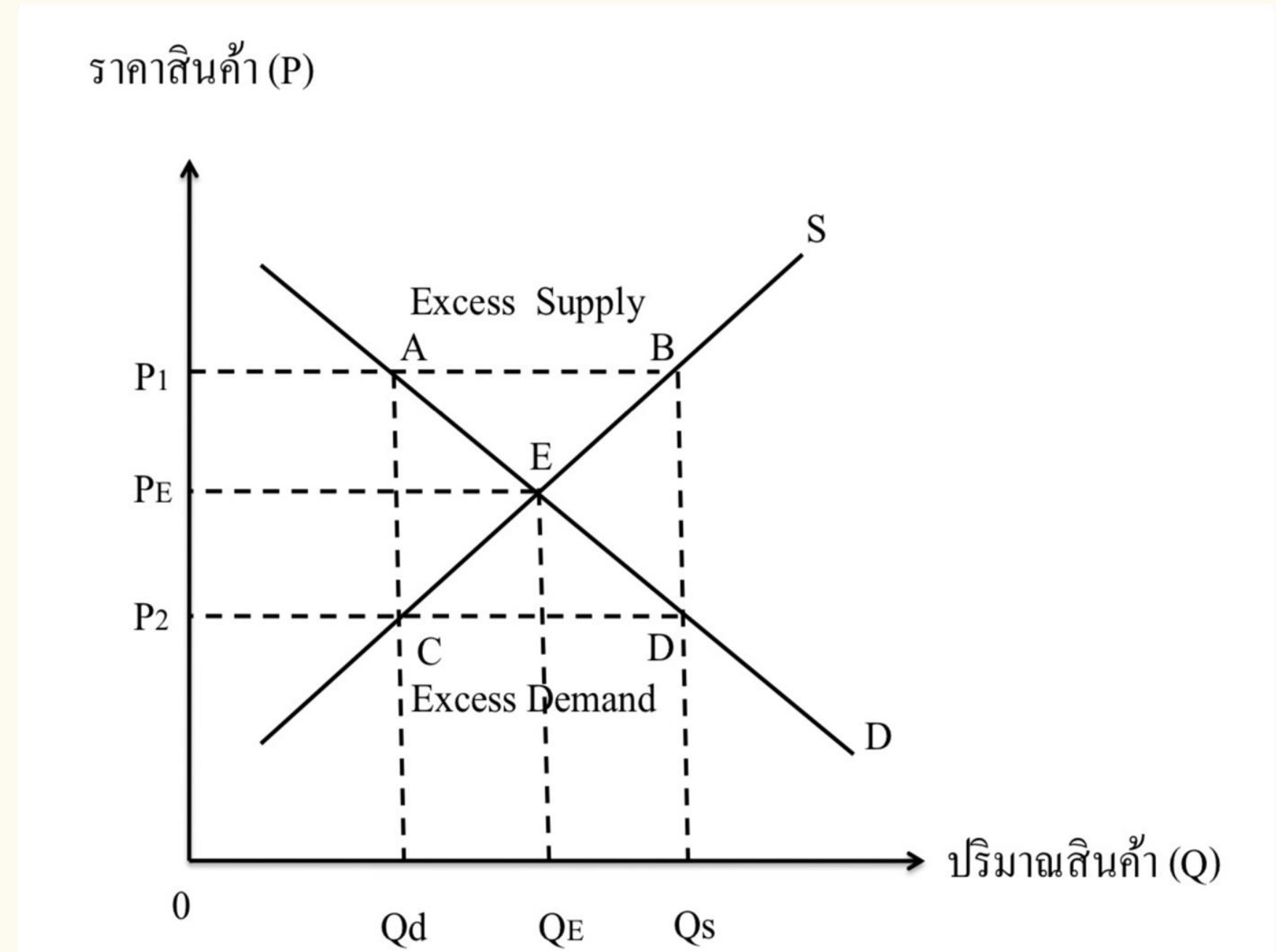
เส้นอุปสงค์ตัดกับเส้นอุปทานที่จุดดุลยภาพ (E)
 ดุลยภาพเป็นภาวะสมดุลที่ความต้องการของผู้ซื้อ
 เท่ากับความต้องการของผู้ขายพอดี ราคาดุลยภาพ
 (P_E) เป็นระดับราคาที่อุปสงค์เท่ากับอุปทาน และ
 ปริมาณดุลยภาพ (Q_E) เป็นปริมาณสินค้าและบริการที่
 ระดับราคาดุลยภาพ

ณ ระดับราคาที่สูงกว่าราคาดุลยภาพ

อุปทาน > อุปสงค์ (อุปทานส่วนเกิน) กลไกตลาดจะทำให้
 ให้ระดับราคาปรับตัวลดลง

ณ ระดับราคาที่ต่ำกว่าราคาดุลยภาพ

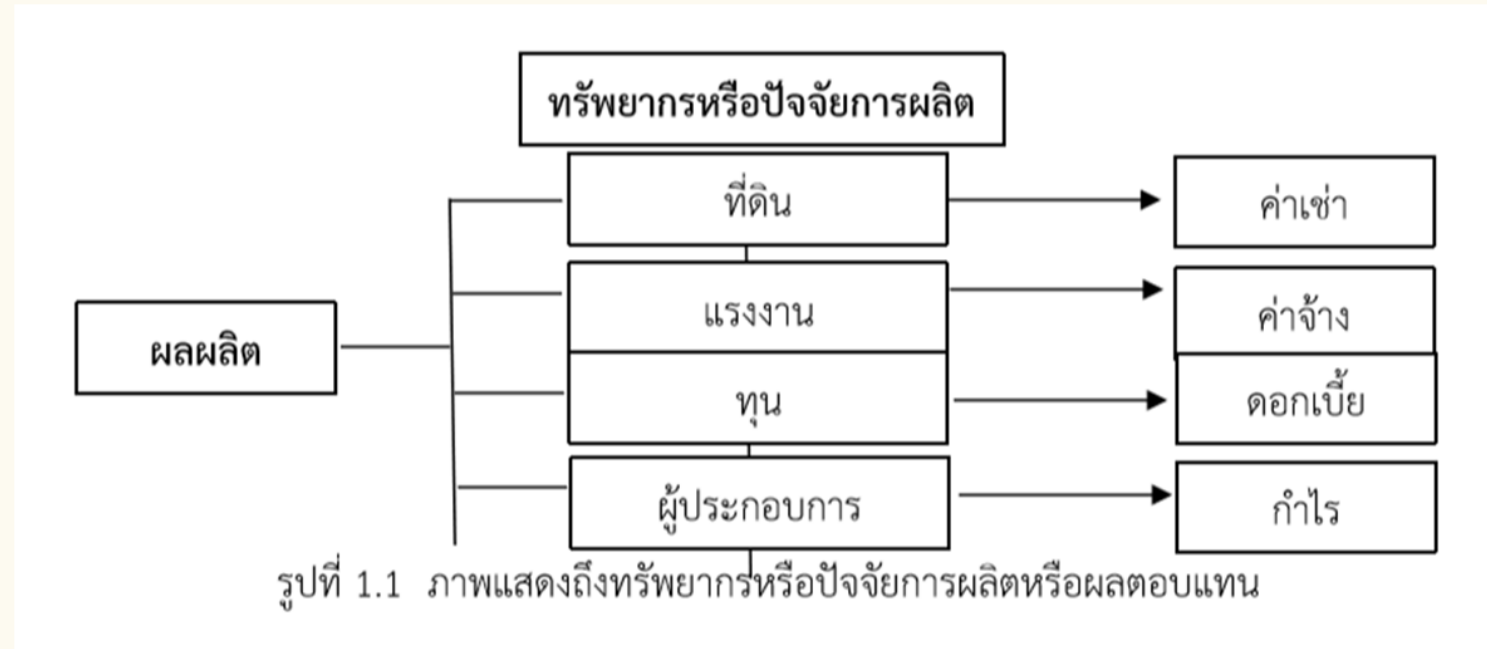
อุปสงค์ > อุปทาน (อุปสงค์ส่วนเกิน) กลไกตลาดจะทำให้
 ให้ระดับราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น

ที่มา : https://hiperc.sru.ac.th/pluginfile.php/78822/mod_folder/content/0/micro_2.pdf?forcedownload=1

การกระจายรายได้ (Income Distribution)

- รายได้/สินทรัพย์เป็นเครื่องชี้วัดสถานะทางเศรษฐกิจ
- รายได้ครัวเรือนขึ้นกับผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต

ที่มา : <https://sites.google.com/site/krutikamporn2/home/tidtx-rea-1>

- ช่องว่างการกระจายรายได้/ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่มีแนวโน้มแย่ลง และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต

การออมและการลงทุน (Saving and Investment)

20

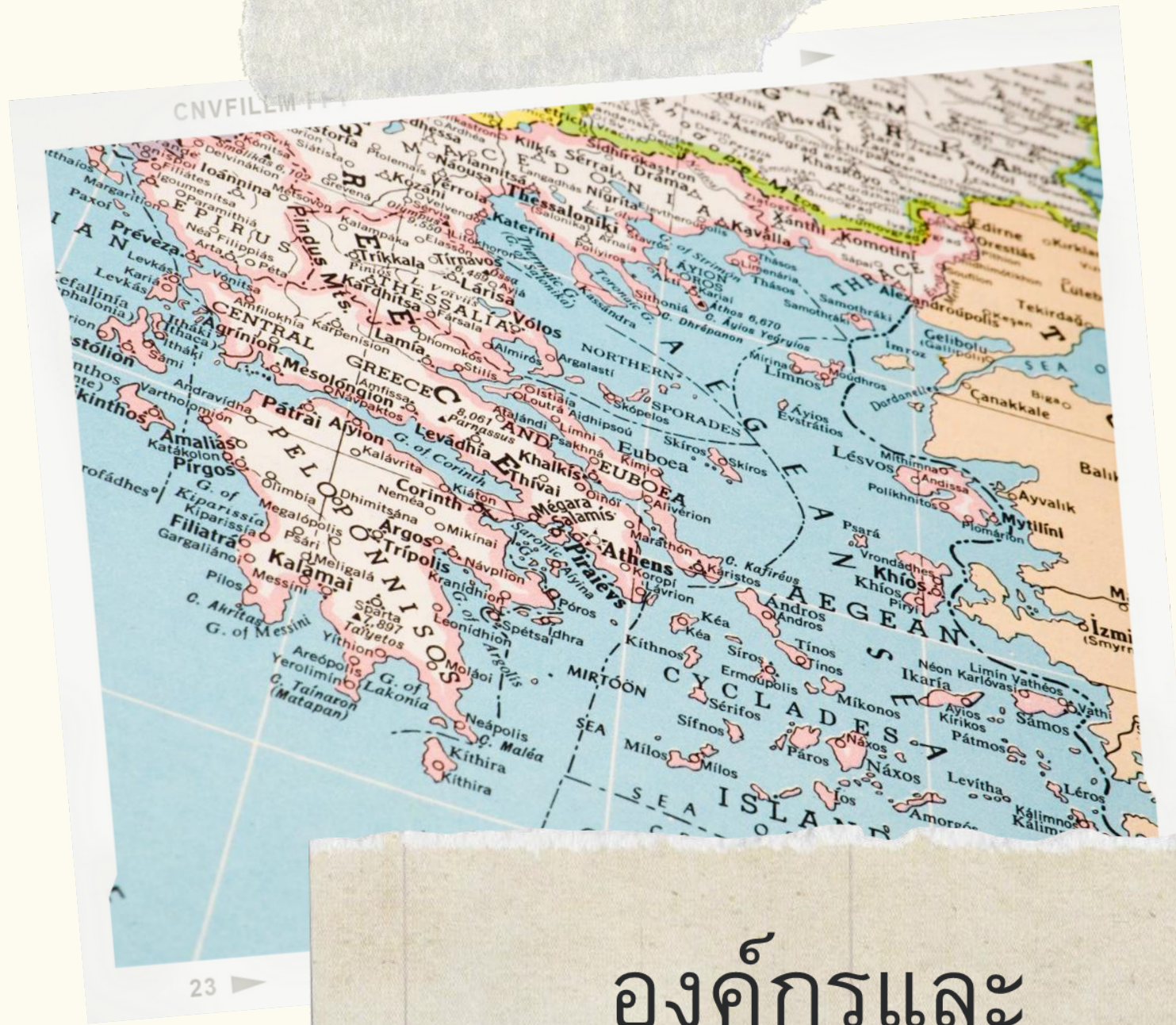
ส่วนที่เหลือของรายได้ที่ไม่ได้ใช้เพื่อการบริโภคในปัจจุบัน เหลือเป็นเงินออม

การออม = รายได้ - การบริโภค

- จุดประสงค์ของการออมเพื่อไว้ใช้ในอนาคต เป็นเงินสำรองยามฉุกเฉิน หรือใช้สำหรับลงทุน
- การถือเงินสดมีต้นทุนค่าเสียโอกาส และเงินเพื่อทำให้เงินมีมูลค่าลดลงและยังมีผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลตอบแทนของการลงทุนที่แท้จริง = ผลตอบแทน - อัตราเงินเฟ้อ

หัวข้อ

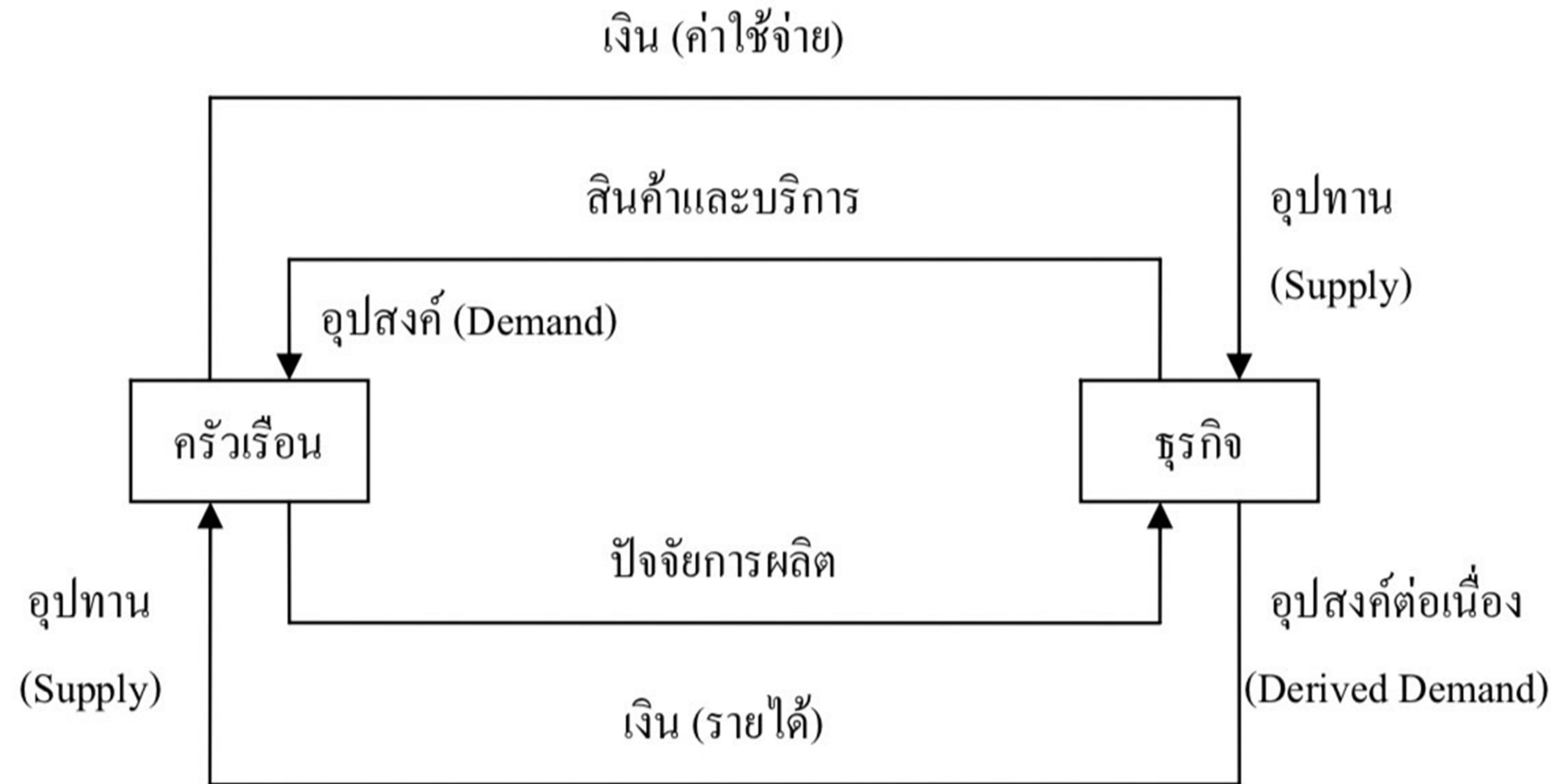
องค์กรทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การทำงานของระบบเศรษฐกิจ

องค์กรและ
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

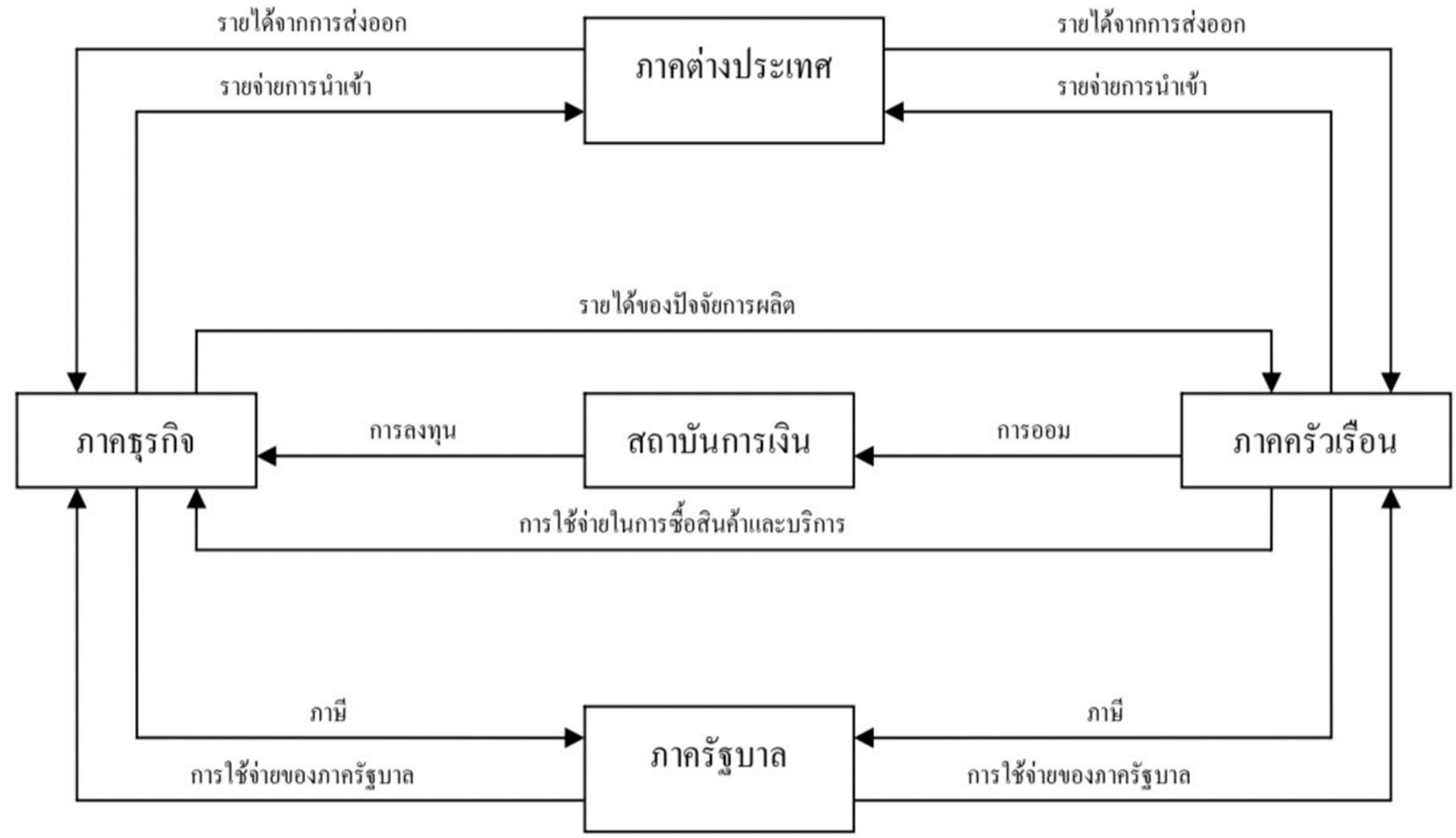
ในวงจรเศรษฐกิจอย่างง่าย สมมติให้มีหน่วยเศรษฐกิจ 2 หน่วย คือ หน่วยธุรกิจ และครัวเรือน ไม่มีรัฐบาลและระบบเศรษฐกิจเป็นแบบปิด (ไม่มีภาคต่างประเทศ)

หน่วยธุรกิจจะรวบรวมปัจจัยการผลิตจากครัวเรือนมาผลิตสินค้าและบริการแล้วขายให้กับครัวเรือน

หน่วยครัวเรือนเป็นทั้งเจ้าของปัจจัยการผลิตและผู้บริโภค ในฐานะเจ้าของปัจจัยการผลิต ได้รับผลตอบแทนในรูป ค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ย และกำไร ตามลำดับ ซึ่งถูกนำมาใช้จ่ายซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากหน่วยธุรกิจเพื่อสนองความต้องการในฐานะผู้บริโภค

วงจรเศรษฐกิจระดับประเทศ

ในวงจรเศรษฐกิจที่มีรัฐบาล สถาบันการเงิน และเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเปิด รัฐบาลมีรายรับจากภาษีอากรที่เก็บจากธุรกิจและครัวเรือน ซึ่งรัฐนำไปใช้จ่ายและลงทุนผลิตสินค้าและบริการที่หน่วยธุรกิจไม่ทำการผลิต เช่น ผลิตกระแสไฟฟ้า น้ำประปา การคมนาคม และในบางกรณีรัฐยังจ่ายเงินสนับสนุนช่วยเหลือครัวเรือนและหน่วยธุรกิจในกรณีที่เกิดปัญหา

สถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเงินของประเทศ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ออมและผู้ต้องการเงินทุน จัดสรรระดมทุนให้กับภาคเศรษฐกิจ การชำระราคาสินค้าและบริการต่างๆ

ระหว่างประเทศมีการเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตระหว่างกัน โดยประเทศจะทำการส่งออกสินค้า/ปัจจัยที่ตนมีความถนัดในการผลิตหรือมีมากเกินความต้องการ และนำเข้าสินค้า/ปัจจัยที่ประเทศไม่มีความถนัดในการผลิตหรือขาดแคลน

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

- GDP
- GNP
- NI

ระบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

- ประเทศพัฒนาแล้ว
- ประเทศกำลังพัฒนา

การวัดความเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจ และการพัฒนาทาง
เศรษฐกิจ

องค์กรเศรษฐกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับการดำเนินชีวิตที่ดี

